

Pedagogisch werkplan 0 – 4 jaar

Kindcentrum Het Klimduin

Een klimduin is een inspirerende en uitdagende plek voor kinderen.

Hoe hoger je komt, hoe meer zicht je hebt op de omgeving.

<i>Versiedatum</i>	<i>Datum laatste wijziging</i>	<i>Naam manager kinderopvang</i>
<i>29-12-2017</i>	<i>3-4-2019</i>	<i>Monique Bankras</i>

INHOUDSOPGAVE

1.	Het kind en onze pedagogische doelen	4
1.1	Vier doelen	4
1.2	De interactievaardigheden	4
2.	Het kind in het Kindcentrum	6
2.1	Omschrijving groep en openingstijden	6
2.2	Indeling gebouw	6
2.3	Aanwezige pedagogisch medewerkers	6
2.4	Ondersteuning op de groep door andere volwassenen	7
2.5	Mentorschap	7
2.6	Spelen in een andere groep	7
2.7	Extra opvang en ruilen	8
2.8	Het vier ogen principe	8
2.9	VVE	9
2.10	Samenwerkingsverbanden	9
3	Het kind tijdens de opvang	10
3.6	Wennen	10
3.7	Dagritme	10
3.8	Eten en drinken	10
3.9	Zindelijkheid	11
3.10	Zieke kinderen en medicijnen	11
3.11	Activiteiten	12
3.12	Bijzondere momenten	13
3.13	Taal en communicatie	13
3.14	Samenspelen en samenleven	14
4	Het kind als individu	15
4.1	Observatie en kindvolgsysteem	15
4.2	Overdracht naar het onderwijs	15
4.3	Opvallend gedrag/extra aandacht	15
4.4	Kindgericht werken	16
4.5	Belonen, corrigeren en conflicten	16
5	Het kind en de ouders	18
5.1	Brengen en halen	18
5.2	Gesprekken	18
5.3	Oudercommissie	18
5.4	Ouderportaal	19
5.5	Ontevreden	19

Inleiding

Ons pedagogisch beleidsplan vormt het uitgangspunt voor de manier waarop wij dagelijks met de kinderen omgaan. Op basis hiervan hebben we dit pedagogisch werkplan samengesteld. Hierin laten we zien hoe wij, de pedagogisch medewerkers, het pedagogisch beleidsplan in praktijk brengen op onze locatie. Wij stellen de behoefte van het kind steeds centraal.

Jaarlijks kijken we opnieuw naar dit werkplan en passen het waar nodig aan. Dat doen we ook bij wijziging van het pedagogisch beleid.

De kwaliteit van onze opvang hebben we vormgegeven middels een kwaliteitsmanagementsysteem. In dit kwaliteitsmanagementsysteem worden alle activiteiten van de organisatie in kaart en met elkaar in verband gebracht. De afspraken over verantwoordelijkheden, bevoegdheden en werkwijze zijn vastgelegd in het kwaliteitshandboek.

In het kwaliteitshandboek zijn de overige procedures en werkinstructies opgenomen. In dit werkplan zal dan ook naar enkele van deze documenten verwezen worden.

Dit pedagogisch werkplan is bedoeld voor pedagogisch medewerkers en voor de ouders.

Voor de leesbaarheid schrijven we “ouders” waar het gaat om één of meer ouders of verzorgers.

1. Het kind en onze pedagogische doelen

1.1 Vier doelen

Wij werken aan de 4 opvoeddoelen van prof. Dr. Riksen-Walraven, zoals ze zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang. In dit pedagogisch werkplan is terug te lezen hoe we invulling geven aan deze 4 opvoeddoelen. Schematisch is dit weergegeven in onderstaand overzicht. Goed om te vermelden is dat het werken aan de opvoeddoelen vaak op meerdere momenten plaatsvindt. Onderstaand schema is dan ook niet uitputtend maar geeft eerder een globaal beeld.

Opvoeddoel	
Het bieden van emotionele veiligheid	<ul style="list-style-type: none">• Dagritme (hoofdstuk 3)• Wennen (hoofdstuk 3)• Vaste gewoontes rondom het eet- en drinkmoment (hoofdstuk 3)• Activiteiten (hoofdstuk 3)• Belonen, corrigeren, conflicten (hoofdstuk 4)• Kindgericht werken (hoofdstuk 4)• Brengen en halen (hoofdstuk 5)
Het bevorderen van persoonlijke competentie van het kind	<ul style="list-style-type: none">• Zelfstandigheid uitbouwen tijdens eet- en drinkmoment (hoofdstuk 3)• Zindelijkheid (hoofdstuk 3)• Zelfredzaamheid vergroten (hoofdstuk 3)• Activiteiten (hoofdstuk 3)• Taal en communicatie (hoofdstuk 3)• Samen spelen en samen leven (hoofdstuk 3)• Kindgericht werken (hoofdstuk 4)
Het bevorderen van sociale competentie van het kind	<ul style="list-style-type: none">• Samen eten en drinken (hoofdstuk 3)• Activiteiten (hoofdstuk 3)• Samen spelen en samen leven (hoofdstuk 3)• Bijzondere momenten (hoofdstuk 3)• Kindgericht werken (hoofdstuk 4)
Socialisatie door overdracht waarden en normen	<ul style="list-style-type: none">• Eten en drinken (hoofdstuk 3)• Activiteiten (hoofdstuk 3)• Bijzondere momenten (hoofdstuk 3)• Belonen, corrigeren, conflicten (hoofdstuk 4)• Samen spelen en samen leven (hoofdstuk 3)

1.2 De interactievaardigheden

Om de pedagogische doelen te verwezenlijken passen we interactievaardigheden toe. Kwaliteit van kinderopvang is onlosmakelijk verbonden met de interactievaardigheden van de pedagogisch medewerker. Als deze goed zijn, zullen kinderen zich welbevinden en zich optimaal ontwikkelen in de tijd dat ze bij ons zijn.

Er zijn 6 vaardigheden die tijdens de interacties/omgang met kinderen in de groep nodig zijn. Deze zijn belangrijk omdat ze van invloed zijn op de ontwikkeling en welzijn van de kinderen in de groep.

3 'basale'vaardigheden

- Sensitieve responsiviteit: pikt de pedagogisch medewerker de signalen op van de kinderen en reageert hij/zij op een goede manier? Is hij/zij een veilige haven voor het kind?
- Respect voor autonomie: geeft de pedagogisch medewerker ruimte aan de kinderen? Stimuleert hij/zij actief dat kinderen zelf iets doen? En op hun eigen manier?
- Grenzen stellen en structuur: hierbij gaat het er om of de pedagogisch medewerker op een goede manier de kinderen duidelijk kan maken wat er van de kinderen verwacht wordt en hoe ze ervoor zorgt dat de kinderen zich daar aan houden.

3 'educatieve'vaardigheden

- Praten & Uitleggen
- Ontwikkelingsstimulering: dit gaat over de extra dingen die de pedagogisch medewerker doet om kinderen te stimuleren op verschillende vlakken/vaardigheden.
- Begeleiden van interacties tussen de kinderen onderling en volwassenen

Onze pedagogisch medewerkers worden getraind en gecoacht in hun interactievaardigheden. Hiertoe zijn 2 coaches aangesteld.

- **Sensitieve responsiviteit**
- **Respect voor autonomie**
- **Praten & uitleggen**
- **Grenzen & structuur**
- **Ontwikkelingsstimulering**
- **Begeleiden van interacties**

2. Het kind in het Kindcentrum

2.1 Omschrijving groep en openingstijden

Kinderen hebben een eigen stamgroep waar ze zoveel mogelijk dezelfde kinderen zien. Een stamgroep biedt emotionele veiligheid. Tijdens het kennismakingsgesprek horen de ouders welke pedagogisch medewerkers bij welke groep horen en hoe vervanging bij ziekte en verlof is geregeld.

Binnen Het Klimduin zijn er de volgende groepen:

- 't Duinpannetje, peuteropvang voor kinderen van 2-4 jaar. 8:30 tot 12:00. De peuteropvang is open in schoolweken. (40 weken per jaar). Op Maandag, woensdag en donderdag ochtend. Om de groepsstabiliteit van de kinderen zoveel mogelijk te waarborgen komen kinderen bij voorkeur twee dagdelen per week. Hierdoor zijn de kinderen goed vertrouwd met de opvang en elkaar. Op POV 't Duinpannetje mogen maximaal 16 kinderen worden opgevangen.
- BSO het Klimduin, een buitenschoolse opvang groep voor kinderen van 4-12 jaar. Voor en naschooltijd, aansluitend op de schooltijden. 7:30- tot 8:30 en van 15:00 tot 18:30 en op studiedagen van 7:30 tot 18:30. Minimale afname voor de bso is een dag per week. Er is ruimte voor 22 kinderen.

BSO biedt naschoolse en voorschoolse opvang op maandag, dinsdag en donderdag. Kinderen die naar Het Klimduin gaan en vakantieopvang behoeven, worden opgevangen op BSO De Duinclub in Bergen. (hiervoor wordt een apart contract afgesloten met de collega aanbieder Forte). Zodra de vraag dit toelaat zullen we ook in schoolvakanties bso op de huidige locatie aanbieden.

2.2 Indeling gebouw

Binnenruimte

't Duinpannetje bevindt zich in een van de twee schoolgebouwen van het Klimduin. De ruimte wordt gebruikt door de voor- en naschoolse opvang en door peuteropvang. De inrichting is zodanig dat er een knusse geschikte ruimte is voor kinderen van 2 tot 12 jaar. We proberen we een warme gezellige uitstraling te creëren en hierbij houden we er ook rekening mee dat de ruimte rust uitstraalt en er balans is tussen niet te veel prikkels en uitdagen tot spelen. Op de groep zijn meerdere speelhoeken gecreëerd waardoor kinderen worden uitgedaagd tot spel. Daarnaast leven we nauwkeurig alle voorschriften rondom veiligheid en gezondheid na zoals de Wet Kinderopvang en de brandweer ons voorschrijven. Op de groep staat een commode en is een wastrog aanwezig waar de kinderen hun handen kunnen wassen. De pov beschikt over een sanitaire ruimte in de hal.

Buiten

Buitenspelen is een belangrijk onderdeel van een dag. De kinderen hebben frisse lucht en beweging hard nodig. Het biedt weer andere mogelijkheden dan binnen: je kunt er rennen, in de zandbak spelen, fietsen en schreeuwen. De wind in je haar voelen of hoe je blijft staan met wind als je net hebt leren lopen, de verandering van de seizoenen en het omgaan met de natuur zoals beestjes, gras en struiken. 't Duinpannetje grenst aan een grote afgesloten buitenspeelplaats. Op de speelplaats kan gefietst worden en kunnen de kinderen allerlei ontdekkingen doen in de bosjes en struiken. Ook is er een zandbak en zijn er verschillende klim en klauter- speeltoestellen.

2.3 Aanwezige pedagogisch medewerkers

Wij informeren ouders en kinderen over welke pedagogisch medewerkers er op welke dagen werken. Dit doen we door middel van het informatie bord naast bij groepsdeur.

We hanteren de beroepskracht-kind-ratio zoals deze wettelijk is vastgelegd (te vinden op www.1ratio.nl). Bij de peuterspeelzaal hanteren we de 3 urenregeling niet. Er zijn bij meer dan de acht kinderen altijd twee pedagogisch medewerkers aanwezig.

2.4 Ondersteuning op de groep door andere volwassenen

De pedagogisch medewerker is individueel en als team verantwoordelijk voor een optimale samenwerking ten gunste van het professioneel pedagogisch handelen naar de kinderen. Er is ruimte om elkaar aan te vullen en te inspireren. De pedagogisch medewerkers worden ondersteund door de manager kinderopvang en tijdens de werkoverleggen welke middels een vast overleg structuur plaats vindt. Op verzoek kan de beleidsmedewerker pedagogiek om advies of ondersteuning worden gevraagd. Indien pedagogische ondersteuning noodzakelijk is zal dit in de vorm van observeren en coachen door de manager kinderopvang of de beleidsmedewerker pedagogiek gebeuren. Wij maken geen gebruik van vrijwilligers.

Stagiaires

Er werken regelmatig stagiaires bij ons die een erkende opleiding voor de kinderopvang volgen en die begeleiding vanuit de opleiding krijgen. De stagiaires zijn boventallig aanwezig op de groep.

Met stagiaires maken we middels een praktijkleerovereenkomst afspraken over wat we van hen verwachten en welke taken zij uitvoeren.

De stagiaires voeren taken uit onder begeleiding van een gediplomeerde pedagogisch medewerker. Iedere stagiaire heeft een vaste praktijkbegeleider. De praktijkbegeleider houdt regelmatig een evaluatiegesprek met de stagiaire, stimuleert, motiveert, beoordeelt de leerling, stemt theoretische kennis en praktijkervaring af.

In de eerste periode maakt de stagiaire kennis met de groep. Het gaat in deze periode vooral om het contact leggen met de kinderen, collega's en zich voorstellen aan de ouders. Ook is het de bedoeling dat de stagiaires in deze periode het dagelijkse ritme leren, bekend worden met onze beleidsstukken, het eigen maken van huishoudelijke taken en assisteren bij knutselen en spelactiviteiten.

In de volgende periode van de stage kan de stagiaire (altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerker) ook assisteren bij verzorgingsactiviteiten, zoals kinderen helpen bij het aan- en uitkleden, bij het toiletbezoek en de kinderen verschonen. Ook kan zij in deze fase zelfstandig activiteiten voorbereiden en uitvoeren.

2.5 Mentorschap

Elk kind krijgt een mentor aangewezen. Deze is eerste aanspreekpunt voor de ouders én voor de kinderen. In het ouderportaal staat welke mentoren zijn gekoppeld aan de kinderen. Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld tijdens het kennismakingsgesprek en kunnen dit terug vinden in het ouderportaal.

2.6 Spelen in een andere groep

Een enkele keer zullen de kinderen hun stamgroepsruimte verlaten, samen met de pedagogisch medewerker, om in de aula een activiteit te ondernemen, bv aansluiten bij een activiteit vanuit het thema bij de kleutergroep of voor bijvoorbeeld een uitstapje met de hele groep.

Vanuit de doorgaande lijn binnen het kindcentrum spelen de kleuters regelmatig samen met de peuters buiten op het plein.

Ook gaan de peuters wel eens op visite in de kleuterklas om vast kennis te maken met het onderwijs of deel te nemen aan een activiteit. Tijdens deze bezoeken is de pedagogische medewerker altijd aanwezig en begeleidt de kinderen.

Het aanbod op de peuteropvang is gericht op de specifieke leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind. Er is aandacht voor het leren en verdiepen van sociale vaardigheden. Kinderen maken kennis met taal- en rekenprikkel door middel van ontwikkelingsmaterialen en concrete gebeurtenissen. Hierdoor leren de kinderen begrippen en vaardigheden die bruikbaar zijn tijdens de periode op de basisschool.

Ook maken de pedagogische medewerkers soms een uitstapje met de kinderen. Met een uitstapje wordt hier bedoeld een wandeling in de buurt van het kindcentrum, naar de kinderboerderij, een boodschap doen, een brief posten, naar de bibliotheek, speeltuin of het park. Kinderen gaan dan mee in de bolderwagen, kinderwagen of aan de hand. Dit alles binnen de gemeentegrens.

Gecombineerde groep

Op studiedagen kan het voorkomen dat bij de peuteropvang ook kinderen van de BSO worden opgevangen.

Het maximale aantal kinderen op deze groep kan verschillen door de gevarieerde leeftijden. Daarom raadplegen wij voor deze groep te allen tijde de beroepskracht- kindratio.

We kiezen ervoor om gebruik te maken van een gecombineerde groep op sommige momenten omdat dit meerwaarde heeft voor de kinderen. Het is veel fijner om met andere kinderen te kunnen spelen en genieten dan alleen of met twee kinderen in een groep te verblijven. De kinderen samenvoegen heeft meerwaarde voor de kinderen op het sociale vlak, zo leren ze van elkaar en kunnen de oudere kinderen samen met de jongere kinderen andere activiteiten ondernemen. Zo kan het de oudere kinderen een jonger kind helpen, iets wat de kinderen vaak heel leuk vinden, en wordt het jongere kind op een andere wijze uitgedaagd. Daarbij houden we uiteraard de behoeftes van de individuele kinderen scherp in de gaten. Door het opendeurenbeleid is het voor veel kinderen een bekend en vertrouwde situatie. Onze pedagogische medewerkers zijn opgeleid van 0-13 jaar, de medewerkers zullen breder moeten kijken en creatief zijn om voor alle kinderen een passend aanbod te vinden.

De dagindeling van de peuteropvang is richtinggevend in de gecombineerde groep. We passen het speelgoed en de activiteiten aan afhankelijk van de leeftijd van de kinderen, geven de oudere kinderen een speciale opdracht om te helpen of iets samen te doen met de jongere kinderen of ze mogen op afspraak zelfstandig in de hal spelen met hun eigen materiaal. Via de open deur is (indirect) toezicht makkelijk mogelijk.

Uiteraard streven wij ernaar om de groepen zo min mogelijk samen te voegen en de kinderen op te vangen in hun eigen stamgroep.

2.7 Extra opvang en ruilen

Dit is niet van toepassing op deze locatie omdat de peuteropvang twee dagdelen open is en de kinderen van beide dagdelen gebruik maken.

2.8 Het vier ogen principe

Het vier/ogenprincipe houdt in dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren; de beroepskracht of beroepskracht in opleiding kan de werkzaamheden uitsluitend verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Binnen het Klimduin wordt het vier/ogenprincipe vorm gegeven door zoveel mogelijk transparant te werken, veel met een open deur te werken zodat er altijd zicht is op kinderen en collega's. Onze opvang maakt onderdeel uit van Kindcentrum het Klimduin. Dit maakt dat medewerkers bijna nooit alleen zijn in het pand. Medewerkers lopen regelmatig bij elkaar binnen en ook de directeur van het onderwijs en de manager kinderopvang komen regelmatig de groep binnenlopen. Indien dit wel gebeurt is de achterwachtregeling van toepassing. Ook de aanwezigheid en inzet van stagiaires wordt gebruikt om het vier/ogenprincipe te waarborgen.

2.9 VVE

POV 't Duinpannetje biedt VVE aan kinderen die daarvoor geïndiceerd zijn op de dagdelen die wij nu geopend zijn. Op de pov wordt gebruikt gemaakt van het programma Uk & Puk. De methode biedt voor elke ochtend een verscheidenheid aan activiteiten die voorzien in rekenprikkel, taalvaardigheid stimuleren en interactie tussen de kinderen onderling bevorderen.

2.10 Samenwerkingsverbanden

Onze opvang is onderdeel van Kindcentrum het Klimduin. In de afgelopen jaren is de samenwerking tussen opvang en onderwijs steeds intensiever geworden. Vanaf 1 januari 2018 is Blossie ontstaan uit een bestuurlijke fusie tussen Stichting Flore en Stichting Kinderopvang Heerhugowaard.

Nu onze organisaties, op gelijkwaardige basis, samen één worden in een nieuwe organisatie kunnen we binnen het Kindcentrum de doorgaande lijn in begeleiding en contact verder borgen.

De directie van de school en de manager kinderopvang hebben regelmatig een overleg, waarbij allerlei kindcentrum zaken worden besproken.

3 Het kind tijdens de opvang

3.6 Wennen

Op een dagdeel komt er maximaal één kind wennen zodat er voldoende aandacht is voor het kind en de ouder. Gezien de peuterspeelzaal maximaal een dagdeel duurt, mogen kinderen de eerste keer het gehele dagdeel blijven.

Als het kind voor het eerst op de groep komt vinden we het belangrijk dat ouder(s) en kind zich welkom voelen. De eerste keer komen ouder en kind na het brengmoment zodat er volledige aandacht is. De pedagogisch medewerkers (en indien aanwezig de locatiemanager) stellen zich voor aan de ouder(s) en begroeten het kind bij de naam. Eén van de pedagogisch medewerkers voert het kennismaking gesprek met de ouder(s) waarbij alle gegevens worden uitgewisseld. De pedagogisch medewerker laat ouder(s) en kind de groep zien om eens te zien wat we allemaal kunnen doen.

We nemen de tijd elkaar te leren kennen wat de veiligheid en geborgenheid ten goede komt. Kinderen, maar ook ouders, kunnen op deze manier rustig wennen aan de opvang.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen. Bij binnenkomst heten we het kind welkom, we begroeten het kind bij de naam. Mochten de ouders nog niet bekend zijn met iedereen stellen we ons voor. Als er een nieuw kind op de groep komt geven we dat kind wat extra aandacht, we praten met het kind op kind hoogte en nemen duidelijk afscheid van de ouders. Samen met het kind gaan we de groep door om te zien wat ze allemaal kunnen doen, we betrekken waar mogelijk de andere kinderen hierbij.

Doordat we in deze eerste periode kijken wat het kind van ons nodig heeft, onze nabijheid voor veiligheid en geborgenheid, in het contact met de andere kinderen en het ritme van de groep, bouwen we vertrouwen en rust op. Voor kinderen is duidelijkheid heel belangrijk, ze weten waar ze aan toe zijn en dat biedt veiligheid. Stelregel bij ons is dan ook, zeggen wat je doet en doen wat je zegt.

Als het wennen nog wat moeilijk is voor het kind, kijken we goed wat het kind nodig heeft, Sommige kinderen willen liever even alleen zijn terwijl anderen liever even getroost worden. Waar nodig zal het kind zijn speen en/of knuffeltje bij zich mogen houden. Voor kinderen is het geruststellend dat wij ze begrijpen, door te vertellen wat er gebeurt en hun gevoelens onder woorden te brengen.

3.7 Dagritme

Als de kinderen binnen komen is er tijd om vrij te spelen. Als de ouders weg zijn, vindt de welkomstkring plaats. Hierna is er weer tijd om te spelen en worden er verschillende activiteiten aangeboden. Ongeveer halverwege het dagdeel is er een eet- en drink moment in de kring. We hebben rondom het eten en drinken vaste gewoontes en rituelen. De kring op de lage stoeltjes is ook een sociaal moment en wordt gebruikt om samen te praten, te zingen, rond een thema te werken en voor te lezen.

Na het eten en drinken gaan we, als het weer het toelaat, naar buiten. In de schuur staan diverse fietsjes en ook zijn er enkele speeltoestellen. Er is ruimte voor vrij spel en kinderen worden ook gestimuleerd tot samen spelen en ontdekken.

3.8 Eten en drinken

Ongeveer halverwege het dagdeel is er een eet- en drink moment in de kring. De kinderen krijgen water en fruit. We kiezen bewust voor water omdat water drinken goed is (geen calorieën, geen aantasting van het gebit) en we willen stimuleren dat kinderen dit op jonge leeftijd leren drinken. We hebben rondom het eten en drinken vaste gewoontes en rituelen. We zingen een liedje, hebben een

opzeg versje en gaan allemaal tegelijk eten en drinken. We stimuleren kinderen te eten en drinken maar dwingen ze nooit.

3.9 Zindelijkheid

Zorg en verzorging. Bij het verschonen vinden we een aantal dingen belangrijk: hygiëne, veiligheid, respect voor het lichaam van het kind. We vertellen het kind wat er gaat gebeuren. We leren kinderen die het toilet gebruiken hoe je afveegt en doortrekt en de handjes wast.

In principe beginnen we met zindelijkheidstraining als de kinderen zelf aan geven er klaar voor te zijn, of als ouders aangeven er actief mee te zijn begonnen. Zindelijkheidstraining moet in goed overleg met ouders omdat kinderen dit pas leren als ze er echt aan toe zijn en als zowel thuis als op de opvang er actief naar wordt gehandeld.

We hebben op de dag vaste momenten om naar het toilet te gaan, maar kinderen kunnen tussendoor ook zelfstandig gebruik maken van het toilet. Als we net starten met de training zullen er nog extra bezoeken aan het toilet worden ingelast. Zodra het kind op het toilet gaat plassen, krijgt hij of zij een stickerkaart om het positief stimuleren van een plas op de WC extra aandacht te geven.

We stimuleren de kinderen en kijken hierbij goed naar de mogelijkheden van het kind. Soms hebben kinderen een ongelukje, dat geeft niets en verschonen we de kinderen. We proberen geen druk te leggen op het zindelijk worden door niet boos te worden of veel aandacht te schenken aan het broekplassen. Het is handig als ouders in deze periode extra kleding meenemen. Als kinderen meerdere ongelukjes hebben trekken we ze weer een luier aan en bespreken we dit met de ouders. We gaan ervan uit dat het kind er dan nog niet voldoende aan toe is of wordt op de opvang nog te veel afgeleid om zelf goed te voelen dat er een plas komt.

Het wc moment is een mooi moment om de zelfredzaamheid van de kinderen te vergroten. De kinderen moeten hiervoor naar de hal en mogen als zij dat kunnen zelfstandig gaan plassen. De kinderen worden gestimuleerd zoveel mogelijk zelf te doen zoals zelf je broek uitdoen, op de wc klimmen, hoe je afveegt, doortrekt en je handjes wast. Kinderen met een luier mogen mee om te kijken of eens te oefenen als ze dat willen.

3.10 Zieke kinderen en medicijnen

Een ziek kind voelt zich thuis het prettigst; wij kunnen de zieke veelal niet de extra zorg en aandacht geven die het nodig heeft. Als een kind zich duidelijk niet lekker voelt of verhoging lijkt te hebben, nemen we contact op met de ouders om te overleggen.

Op een enkele uitzondering na, kan een kind met een besmettelijke ziekte gewoon komen. Om te bepalen bij welke ziekte en hoe lang een kind eventueel beter thuis kan blijven, houden wij ons aan de richtlijnen van de GGD. Wij vinden het belangrijk te weten óf en om welke besmettelijke ziekte het gaat vanwege onze meldingsplicht aan de GGD. Bovendien kunnen wij dan de andere ouders op de hoogte stellen; vooral voor zwangere vrouwen is dit van belang. Als kinderen een besmettelijke ziekte hebben (of als er hoofdluis heerst), dan vermelden wij dat op een poster op de desbetreffende groepsdeur.

Als een kind medicijnen nodig heeft zal dit besproken worden met de ouders. We handelen hierin volgens ons protocol medicijnverstrekking.

3.11 Activiteiten

Vrijspel

Kinderen hebben een natuurlijke drijfveer om zich te ontwikkelen en te ontplooien. Daar spelen we op in door ze de ruimte te geven zelf te spelen. Kinderen leren door spelen en onderzoeken, ze willen alles nu en veelal zelf doen. Dat is soms moeilijk omdat ze meer willen dan ze zelf kunnen en zich in een groep bevinden. We zullen de kinderen hierin begeleiden en ondersteunen, ze uitdagen en soms af remmen.

Tijdens het vrijspel mogen de kinderen zelf een activiteit kiezen. We bieden hiertoe verschillend speelgoed aan op tafel en in de groep (verschillende hoeken als de huishoek en de bouw/ auto hoek, de puzzels en boekjes in de kast).

We zorgen ervoor dat er een overzichtelijk aanbod in de kasten staat. Hierdoor blijft het voor de kinderen overzichtelijk en doordat het materiaal afwisselend wordt aangeboden, worden ze uitgedaagd ook regelmatig met iets anders te spelen.

Bij het vrijspelen volgen we het spel van de kinderen. Soms spelen we met de kinderen mee. Op deze manier kunnen we bijvoorbeeld andere kinderen ook bij het spel betrekken of kinderen helpen hun spel uit te breiden. Als kinderen bijvoorbeeld regelmatig treintje spelen kan de pedagogisch medewerker ook instappen en vragen: "waar gaan we vandaag naar toe? Rijdt je ook mee..., we gaan naar..... " Of op de grond gaan zitten en met de jongste kinderen een bal spelletje doen of als ze rond lopen met de blokken samen torens gaan bouwen die het kind kan omgooien.

Activiteiten aanbod

Naast het vrije spel hebben we momenten waarin we verschillende activiteiten in groepsverband of individueel aanbieden. We proberen het activiteitenaanbod gevarieerd en leeftijdsadequaat aan te bieden. Daarbij houden we ook rekening met de verschillende interesses en behoeften die kinderen kunnen hebben.

Bij de activiteiten laten we de kinderen zoveel mogelijk ervaren, ontdekken en zelf doen wat ze aan kunnen of leuk vinden en zijn we niet gericht op het resultaat. Het plezier en het ontdekken van het materiaal en eigen talenten staan centraal. Uiteraard weten we dat kinderen en ouders het leuk vinden om af en toe een "werkje" mee naar huis te nemen, hier houden we rekening mee maar dit is echter nooit ons hoofddoel.

Met moederdag en vaderdag besteden we aandacht aan een attentie maar laten dit vooral een werkje van de kinderen zijn. Hierdoor zullen we alleen met die kinderen die dit zelf kunnen en willen een attentie voor papa of mama maken.

We bieden ook af en toe bewust een activiteit aan waarbij de kinderen samen een werkstuk maken bijvoorbeeld een groot schilderwerk. Hiermee stimuleren we de samenwerking en sociale ontwikkeling.

Werken met thema's

We bieden de activiteiten aan rondom thema's en de methode Uk en Puk. Dit is een methode waarbij we volgens een vaste structuur activiteiten binnen een thema aanbieden waardoor alle ontwikkelingsgebieden aangesproken worden en de taalontwikkeling gestimuleerd wordt. Zo wordt er een verteltafel gemaakt, komt het thema in de verschillende speelhoeken terug en zijn de activiteiten gebaseerd op het thema. Als er een situatie voordoet die ook om aandacht vraag bouwen we dit in binnen het thema. Bv er is plotseling sneeuw of we hebben het over regen maar de zon schijnt steeds.

We zorgen er voor dat de kinderen zich veilig voelen en veel plezier hebben. Hierdoor zullen ze uitgedaagd worden mee te doen en op ontdekking te gaan waardoor ze in hun ontwikkeling kunnen groeien.

3.12 Bijzondere momenten

Aan bepaalde gebeurtenissen in het leven van de kinderen besteden we bijzondere aandacht. Als een kind jarig is maken we daar natuurlijk een feestje van. Het kind mag trakteren op de groep, we zingen liedjes en het kind mag een feestmuts op, die we samen met het kind maken.

Een bijzonder moment kan ook een verdrietige gebeurtenis zijn, zoals het overlijden van een opa of oma. We besteden hier aandacht aan, afgestemd op de behoefte van het betreffende kind en de anderen kinderen in de groep.

We besteden ook aandacht aan feesten en feestdagen vanuit de culturele achtergrond van de kinderen op onze groep. We vinden het ook belangrijk om bijzondere aandacht te besteden aan het afscheidsfeestje; het kind kan een periode afsluiten en aan een nieuw 'avontuur' beginnen. Hij neemt afscheid van de oude groep, van de groepsgenootjes en de pedagogisch medewerkers en van gebruiken en gewoonten. Ook voor de 'achterblijvers' is afscheid nemen belangrijk. Zij missen immers een groepsgenootje. Door steeds dezelfde rituelen terug te laten komen, worden kinderen gesteund en begeleid in het zetten van de volgende stap.

De betrokkenheid van de kinderen onderling speelt bij de bijzondere momenten een belangrijke rol. Samenwerken, rekening houden met elkaar en respect hebben voor anderen zijn allemaal aspecten van betrokkenheid die aan bod komen. Vanuit die betrokkenheid besteden we bijvoorbeeld ook speciale aandacht aan een kind dat een broertje of zusje heeft gekregen, of een kind dat er niet bij kan zijn omdat hij ziek is.

Wij hechten grote waarde aan de afstemming met ouders bij bijzondere momenten voor het kind. Per gebeurtenis kunnen hierover afspraken worden gemaakt. Bijvoorbeeld over wanneer iets wordt gevierd en of een ouder hierbij aanwezig wil zijn. Er wordt op de deur aangekondigd door middel van een poster welke gebeurtenis het kind viert, dit kan een verjaardag zijn, het verwelkomen, het overgaan naar een andere groep of het krijgen van een broertje of zusje. Op de desbetreffende dag staat het kind in het middelpunt (als hij/zij dat leuk vindt).

3.13 Taal en communicatie

We nemen bewust de tijd om met de kinderen te praten en luisteren. We praten op kind niveau maar niet kinderachtig. Er wordt veel met de kinderen gesproken, zo bouwen ze aan hun woordenschat en leren ze met de tijd de juiste zinnen vormen. Door met ze te praten over bijvoorbeeld groot en klein leren ze ook de betekenis van het woord, dit alles wordt spelenderwijs gebracht. Er wordt veel gezongen, gelezen en heel veel benoemd, eigenlijk op elk moment van de dag, de medewerkers doen het voor maar kinderen kijken het ook van elkaar af. Dat is het voordeel van groepsverband, als je het nog niet helemaal snapt dan kan je het nadoen. Door veel te prijzen hoe goed het kind of de groep het doet, leren kinderen.

Als we kinderen aanspreken doen we dit gericht naar het kind en roepen niet door de ruimte. Activiteiten, liedjes, boekjes versjes worden bewust ingezet om de taalontwikkeling te stimuleren. In de groep leren we kinderen te luisteren naar elkaar en stimuleren ze zelf te praten met elkaar.

Omdat kinderen vaak nog niet goed hun emoties kunnen verwoorden helpen wij ze daarbij. Alle gevoelens mogen er zijn en zullen we ruimte voor geven.

3.14 Samenspelen en samenleven

Kinderdagopvang is groepsopvang, kinderen ontmoeten elkaar en leren met elkaar omgaan, elkaar nadoen, elkaar corrigeren, samen delen, leren wachten op elkaar, rekening houden met een ander en dat er rekening wordt gehouden met jou.

Er wordt naast elkaar gespeeld en samen gespeeld. Kinderen geven vaak zelf aan wat ze willen en hoe ze het willen, zo zoeken ze elkaar soms op maar kiezen er ook voor om even rustig alleen te spelen. We houden rekening met de wensen van de kinderen en zo krijgen ze de ruimte aan te geven wat ze willen. We stimuleren wel het samen spelen, zo leren ze omgangsvormen en hun eigen grenzen aan te geven. Daarbij hoort ook dat we speelgoed delen, het is immers van de opvang en nooit genoeg om ieder een stuk van hetzelfde te geven. Bijvoorbeeld samen een trein maken en hoe verdeel je dan de treintjes of zorg je dat je ook een treintje krijg als je vriendje alles heeft.

We zien dat sommige kinderen een leidende rol hebben en sommige kinderen een volgende rol. Als dit problemen in het spel met zich mee brengt praten we erover en vragen de kinderen om naar elkaar te luisteren en zo samen tot een oplossing te komen. Bij de kleine kinderen doen we dat door het gevoel te verwoorden en de verwachtingen uit te spreken. Tijdens deze momenten leren de kinderen algemene omgangsvormen, zo leren ze dat je aardig en netjes blijft en je met elkaar praat. Uiteraard doen niet alle kinderen dit meteen maar daardoor leren we ook hoe we om moeten gaan met ruzie en boosheid. De rol van de pedagogisch medewerker is in veel gevallen het gevoel verwoorden, helpen bemiddelen en de sfeer positief houden. Ook doen we regelmatig groepspelletjes om sociaal gedrag en samenwerken te oefenen en leren.

Peuters willen graag zelf inbreng hebben en zelf bepalen. We respecteren deze ontwikkeling maar begrenzen deze ook. Als we aan tafel gaan en een kind wil nog door spelen kunnen we wel een keuze geven bijvoorbeeld. "we gaan in de kring maar ik zie dat je nog door wilt spelen, je mag je auto op de kast of op de tafel neerzetten?" We geven de kinderen dan ook even tijd om na te denken en hun keuze te bepalen. We stellen bewust geen open vragen als het kind geen keuze heeft. Op deze manier geven we structuur en vergroten we hun eigen waarde en zelfredzaamheid. Het is namelijk belangrijk om beslissingen te kunnen nemen in het leven.

Het is ook belangrijk dat de kinderen fysiek de ruimte hebben om te bewegen, met elkaar maar ook naast elkaar en elkaar dan niet steeds in de weg zitten. De indeling van de ruimte is hierop aangepast. We leren de kinderen zorgvuldig met materiaal om te gaan en ruimen samen op als we klaar zijn.

Bij de peuters beginnen we ook al spelenderwijs met lesjes uit de Vreedzame school met de handpoppen aap en tijger, om kinderen van jongs af aan gewenst gedrag aan te leren.

4 Het kind als individu

4.1 Observatie en kindvolgsysteem

Kinderen moeten zich voor alles prettig en op hun gemak bij ons voelen. Daarom staan we regelmatig stil bij de vraag of kinderen zich welbevinden. Welbevinden is immers een belangrijke voorwaarde om je goed te kunnen ontwikkelen. In grote lijnen volgen we derhalve ook de ontwikkeling die de individuele kinderen doorlopen. We maken daarbij gebruik van observatieformulieren, als ondersteuning. Minimaal eenmaal per jaar observeren we aan de hand van de observatielijst het gedrag van elk kind. De bevindingen vullen we in op het observatieformulier. Per kind bespreken onze pedagogisch medewerkers en de manager de formulieren en worden er zo nodig acties tot verbetering in gang gezet. De mentor bespreekt de resultaten van de observatie met de ouders tijdens het jaarlijkse oudergesprek.

Om de doorgaande lijn naar groep 1-2 optimaal mogelijk te maken, werken we bij de peuters ook al met Parnassys leerlijnen. Dit is een observatiesysteem waarbij naar verschillende ontwikkelingsgebieden gekeken wordt, zoals taalontwikkeling, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Deze observatie is voor onze pedagogisch medewerkers een aanvullende werkwijze om nog meer inzicht te krijgen in de ervaringen van de kinderen waarmee zij dagelijks omgaan en de wijze waarop zij ze zo goed mogelijk kunnen begeleiden.

Voor het volgen van de ontwikkeling van kinderen hebben we het proces kindlijn opgesteld. Hierin staat per stap aangegeven wanneer wie wat doet, en welke formulieren hiervoor gebruikt worden en op welke wijze de mentor de informatie met de ouders bespreekt.

4.2 Overdracht naar het onderwijs

Voor alle kinderen die vier jaar worden, wordt een overdracht gedaan naar school en naar de buitenschoolse opvang middels het Estafette formulier of Kijk! , mits de ouders toestemming geven. Bij sommige kinderen is het waardevol om in een gesprek de overdracht toe te lichten (de warme overdracht), bijvoorbeeld als er zorgen zijn over de ontwikkeling.

4.3 Opvallend gedrag/extra aandacht

Geen enkel kind is hetzelfde, elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Soms geeft het kind signalen af die extra aandacht vragen. In alle gevallen proberen we die extra zorg en aandacht te geven. Soms krijgen we ook te maken met gedragsproblemen, ontwikkelingsstoornissen, lichamelijke of verstandelijke beperkingen.

Wij hebben samen met de ouders een signalerende rol, maar kunnen niet diagnosticeren. Zodra onze pedagogisch medewerkers zich zorgen maken, wordt dit met de ouders besproken. Wij horen het ook graag van de ouders als die zich zorgen maken. Samen zullen we dan bekijken hoe de zorgen kunnen worden weggenomen en hoe het kind extra kan worden ondersteund en gestimuleerd in zijn ontwikkeling.

Merken ouders en/of pedagogisch medewerkers dat een kind een langere periode afwijkt in zijn gedrag kan dat een rede van overleg zijn, en treedt de procedure Signalering opvallend gedrag in werking. De manager ondersteunt de pedagogisch medewerkers in dit proces. Indien nodig kan de beleidsmedewerker pedagogiek ook ondersteuning bieden.

In het geval van externe zorg begeleiding sluiten de medewerkers zoveel mogelijk aan bij de zorg die extern geboden wordt, en zijn er indien nodig contacten met externe zorgverleners.

Bij vermoeden van mishandeling of misbruik hanteren wij de landelijke meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Ons uitgangspunt is altijd het welbevinden van het kind. We kunnen niet altijd de zorg en aandacht bieden die een kind nodig heeft. Soms komen we tot de conclusie dat een kind niet op zijn plek is bij ons. Wij stellen onszelf daarom altijd de vraag: "Is de plek bij ons de beste plek voor het kind?" Vanuit dat oogpunt bekijken we ook of we kinderen met een beperking of ontwikkelingsproblemen goede opvang kunnen bieden. Wat de mogelijkheden zijn hangt echter altijd af van de specifieke situatie.

4.4 Kindgericht werken

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf keuzes kunnen maken en volgen zoveel mogelijk de behoeftes en initiatieven van het kind. Dit betekent o.a. dat kinderen mee mogen praten over wat we op een dag gaan doen. We ondersteunen hem in het kenbaar maken van zijn wensen en scheppen hiermee een sfeer waarin hij zich veilig voelt. We ontvangen initiatieven van het kind en spelen hierop in en helpen het kind keuzes te maken als hij dit moeilijk vindt. We stemmen onze manier van handelen af op het ontwikkelingsniveau van het kind en hanteren bewust de interactievaardigheden.

We werken kindgericht. Dat wil zeggen dat we de inhoud en het ritme van de dag (deels) laten afhangen van de behoeften en initiatieven van de kinderen. Uiteraard is er een vast dagritme. We laten ons echter niet regeren door de klok, maar stemmen af op de initiatieven van de kinderen. Zij mogen daar waar mogelijk mee beslissen. Zo kan het zijn dat kinderen liever buiten willen spelen dan meedoen aan een activiteit die wordt aangeboden. Dat kan dan, kinderen zijn nooit verplicht om mee te doen. Of het kan zijn dat we wat later gaan eten, omdat kinderen nog volop aan het knutselen zijn. Kinderen worden gestimuleerd om zelf te kiezen en geprikkeld om dingen zelf te doen/ ontdekken. We geven ze vertrouwen dat ze het zelf kunnen en doen het indien wenselijk eerst een keer samen. We stimuleren ook dat kinderen elkaar helpen.

Kinderen mogen ook vaak de pedagogisch medewerkers helpen met allerlei taken, zoals de tafel afruimen, de vloer vegen, spullen uit de keuken gaan halen of mee naar kantoor. Zo creëren we ook 1 op 1 momentjes, zodat een kind regelmatig even individuele aandacht van de pedagogisch medewerkster krijgt.

4.5 Belonen, corrigeren en conflicten

We proberen de kinderen steeds te belonen door het complimentjes te geven, even te knuffelen en te laten zien dat je het begrijpt. Kinderen hebben behoefte aan aandacht, aandacht in het algemeen, dus negatieve aandacht is ook aandacht. Door vooral positief te reageren op positief gedrag en negatief gedrag zoveel mogelijk te negeren zullen kinderen vaker positief gedrag vertonen.

De principes van de Vreedzame school zijn ook op de pov voor ons een richtlijn kinderen gewenst gedrag aan te leren.

Wij zetten een compliment ook in om een ander kind tot het gewenste gedrag te krijgen. Bijvoorbeeld als de kinderen moeten opruimen, drie kinderen spelen door. In plaats van hierop te reageren geven wij het kind dat aan het opruimen is een compliment: "Wat ben jij keurig aan het opruimen zeg, jij kan goed helpen!" Over het algemeen zijn er al snel meer kinderen die gaan opruimen, ook zij krijgen een compliment: "heel goed hoor... jij ruimt de duplo keurig op." Tenslotte geven we de kinderen die nog niet opruimen een taakje. "Wil jij de dieren allemaal in deze bak doen?"

Corrigeren in plustaal

Belangrijk is dat de pedagogisch medewerker de overtuiging heeft dat ieder kind er mag zijn en dit ook over weet te brengen naar het kind en de groep. Als een kind over een ander kind dat bijv. iets heeft afgepakt zegtis stout dan zeg je:is een hele lieve jongen, hij moet nog leren om samen te delen. We corrigeren kinderen op een rustige maar wel duidelijke toon. Als we kinderen aanspreken doen we dit gericht naar het kind en roepen niet door de ruimte. We maken (oog) contact met het kind en leggen uit welk gedrag we willen zien.

Belangrijk is het om een kind dat gecorrigeerd is te helpen "het weer goed te maken". Dit geldt ook als kinderen onderling een botsing hebben gehad. We benoemen dat we niet meer boos zijn.

Thuis kunnen de regels om omgangsvormen anders zijn dan op de opvang. Kinderen kunnen hier vaak goed mee omgaan. We geven geen waardeoordelen over hoe thuis wordt opgevoed. Als thuis en de opvang zo anders zijn dat kinderen er last van hebben bespreken we dit met de ouders.

5 Het kind en de ouders

5.1 Brengen en halen

Brengen

Bij binnenkomst heten we kind en ouders welkom, we begroeten het kind bij de naam. Door iets persoonlijks te zeggen over hem/of haar laten we merken dat het kind er mag zijn bijvoorbeeld "Wat heb jij mooie vlechten in je haar!"

We vragen hoe het met het kind en de ouder(s) is en of er nog belangrijke dingen zijn die we moeten weten.

Samen met het kind nemen we afscheid van de ouder, we zwaaien bij het raam en observeren wat het kind nodig heeft. Soms is het afscheid moeilijk en zal de pedagogisch medewerker het kind troosten en hem/haar de gelegenheid geven om verdrietig te zijn. Soms zal het kind gewoon lekker willen spelen en soms zal de pedagogisch medewerker het kind afleiden met bijvoorbeeld een boekje, een spelletje of eigen knuffel.

Haalmoment

We begroeten de ouder bij binnenkomst en geven ouder en kind even de ruimte elkaar te begroeten. We vertellen de ouder, indien mogelijk samen met het kind, hoe de dag is verlopen en of er nog belangrijke dingen zijn gebeurd. We geven de ouder de mogelijkheid om onderwerpen te bespreken en nemen daar de tijd voor. Het kind ruimt op waarmee het heeft gespeeld samen met de pedagogisch medewerker of ouder.

We zeggen de ouder en het kind bewust gedag, we noemen daarbij de naam van het kind. Waar mogelijk zullen we de andere kinderen betrekken in het afscheid door bijvoorbeeld nog even te zwaaien.

5.2 Gesprekken

Kennismakingsgesprek

De eerste keer komen ouder en kind na het brengmoment zodat er volledige aandacht is. Eén van de pedagogisch medewerkers voert het kennismaking gesprek met de ouder(s) waarbij alle gegevens worden uitgewisseld. De pedagogisch medewerker laat ouder(s) en kind de groep zien om eens te zien wat we allemaal kunnen doen.

Verder kunnen ouders ten alle tijden een gesprek aanvragen bij de pedagogisch medewerkers, als zij daar behoefte aan hebben.

Oudergesprek

Wij nodigen de ouders 1x per jaar uit voor een oudergesprek om bijzonderheden van het kind door te spreken. Dat doen we aan de hand van het observatieformulier. Er kunnen ook andere momenten aanleidingen zijn voor een oudergesprek, zowel op initiatief van de ouders als van een van onze pedagogisch medewerkers.

Op onze locatie vullen we standaard voor elk kind (minimaal eens per jaar) een observatieverslag in (zie hoofdstuk 4)

5.3 Oudercommissie

We vinden het belangrijk dat ouders kunnen adviseren bij belangrijke onderwerpen betreffende de opvang van hun kinderen. Een van de manieren waarop dit geregeld is, zijn de oudercommissies. De Wet kinderopvang geeft de oudercommissie adviesrecht op diverse onderwerpen. De oudercommissie behartigt de belangen van de kinderen en de ouders.

De Centrale Cliëntenraad (CCR) is het overkoepelend orgaan van de oudercommissies . De CCR behartigt de algemene belangen voor de kinderen en ouders op centraal niveau.

Wanneer (nog) geen oudercommissie actief is vragen we de ouders/verzorgers op een andere manier naar hun advies zoals bijvoorbeeld het organiseren van informatie avonden en via het ouderportaal.

5.4 Ouderportaal

Alle communicatie met ouders verloopt via ons ouderportaal: Konnect. Konnect is een website die 3 communicatielijnen met elkaar verbindt: de ouders, de opvanglocatie en het Centraal Bureau.

Het ouderportaal is geïnstalleerd op een iPad en via het ouderportaal communiceren we met ouders over de belevenissen van de kinderen op de groep. Het ouderportaal wordt ook gebruikt voor vragen en mededelingen aan ouders. Ouders krijgen toegang met persoonlijke inloggegevens. Zij kunnen de berichten en foto's direct na plaatsing zien, hierop reageren en zelf een bericht of foto plaatsen.

5.5 Ontevreden

Goede samenwerking tussen ouders en medewerkers is in het belang van het welzijn van de kinderen. Daar zetten wij ons van harte voor in. Het kan voorkomen dat de ouder van mening verschilt met een medewerker of ergens ontevreden over bent. Wij vragen dit bespreken met de betreffende medewerker of met de manager kinderopvang.

Onze klachtenprocedure is beschikbaar op onze website.